

Naturstyrelsen Himmerland
Møldrupvej 26
9520 Skørping

Tværgående planlægning
J.nr. nst-131-00387
Ref. Kaape/chhov
Den 19. marts 2015

Afgørelse om VVM-pligt for vådområdeprojekt Hjeds Sø i Binderup Å i Rebild Kommune

Naturstyrelsen har den 14. januar 2015 modtaget jeres anmeldelse via Rebild kommune om et statsligt vådområdeprojekt Hjeds Sø i Binderup Å. Formålet er fjernelse af kvælstof ved etablering og dermed genskabelse af Hjeds Sø i Binderup Å og ændringer i Sønderå i form af bl.a. genskabelse af det oprindelige afløb, anlæggelse af slyngninger og nedlæggelse af Hjeds kanal.

Afgørelse

Naturstyrelsen har på baggrund af en VVM-screening vurderet, at projektet vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor er VVM-pligtigt. Afgørelsen er truffet efter § 3, stk. 1, i VVM-bekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 1184 af 06. november 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

Begrundelsen for VVM-pligten tager udgangspunkt i denne afgørelsens bilag A. Her fremgår det af de nummererede punkter 20,25, 30, 31, 34, 35, 42, 43, 44 og 45, at der er flere usikkerheder på om, hvordan og i hvilket omfang gennemførelse af projektet vil kunne påvirke flere miljøparametre herunder også de kumulative sammenhænge samt dyre- og planteliv væsentligt.

Usikkerheden for at projektet vil kunne påvirke miljøet væsentligt er fx i forhold til beskyttelsen af dyre- og plantelivet via Naturbeskyttelseslovens § 3, påvirkningen af fiskebestanden herunder risikoen smoltdødelighed, påvirkninger af iltforholdene og temperaturstigninger i vandet, algeopblomstring, frigivelse af fosfor, kumulative forhold mv..

Screeningen fremgår af vedlagte Bilag A.

VVM-pligten indebærer, at projektet ikke kan realiseres, før der er udarbejdet en VVM-redegørelse og offentligheden har haft mulighed for at fremkomme med kommentarer hertil, jf. VVM-bekendtgørelsens § 4 - § 6, og der er meddelt VVM-tilladelse til projektet, jf. § 2, stk. 2, nr. 2.

Derudover skal det nødvendige kommunale plangrundlag være tilvejebragt/gældende efter planlovens regler herom, jf. VVM-bekendtgørelsens § 7, stk. 2.

Sagens oplysninger

Anmeldelsen er indgivet i henhold til § 2 i VVM-bekendtgørelsen.

Det statslige vådområdeprojekt Hjeds Sø er omfattet af bilag 2, 1a, 1c og 11f i nævnte bekendtgørelse. Bilagspunkterne omhandler jordfordeling herunder sammenlægninger, vandforvaltning herunder dræningsprojekter, og anlæg af vandveje herunder omlægning af vandløb til oprindeligt slynget forløb.

Naturstyrelsen har foretaget en høring af Rebild og Aalborg kommuner, Aalborg Historiske Museum, lodsejere og DTU Aqua.

De indkomne høringssvar til Naturstyrelsens udsendte høringsmateriale fremgår af nedestående:

Hovedpunkterne i Rebild Kommune kommentar:

I områder med moderat til ringe naturtilstand er der en del fin men pletvis forekomne arter, og at en stor del af arterne vil blive påvirket væsentligt ved gennemførelse af projektet.

I områder med høj eller god naturtilstand vil især de østlige skrænter med rigkær kunne blive påvirket væsentligt ved projektets gennemførelse, da rigkærene vil få tilført næringsholdigt overfladevand fra søen og Bursted bæk/Binderup Å i stedet for næringsfattigt grundvand. Forudsætningen for tilstedeværelsen af naturtypen rigkær er fugtige forhold betinget af gennemsivende trykvand. Nye fugtige randarealer der opstår ved realisering af projektet vil som udgangspunkt udvikle andre fugtige naturtyper end rigkær, eksempelvis tidvis våd eng eller rørsump såfremt arealerne ikke afgræsses.

I forhold til naturs 2000 områder og bilag IV-arte bemærker Rebild Kommune:

- Der ikke er N2000 områder inden for projektarealet.
- En række dyr omfattet af naturbeskyttelseslovens § 29a og habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i delområderne. Der kan være forekomst af flagermus samt odder, markfirben, løgfrø, spidssnuet frø og stor vandsalamander.
- Rebild kommune er ikke bekendt med konkrete ynglefremkomster i området.

Rebild Kommune spørger endvidere om DTU Aqua har forholdt sig konkret til projektet, da det udelukkende er deres generelle anbefalinger der henvises til i det anmeldte projekt.

Kommunen opsummerende vurdering af projektet er, at der med henvisning til den aktuelle naturtilstand i de centrale dele af søprojektet kan tilrettelægges hævning af vandstand og andre indgreb i afvandingsforholdene, uden at det forringer betydende naturkvaliteter væsentligt.

Med hensyn til områderne med høj eller god naturtilstand langs kanterne af søen, vurderer kommunen, at disse kan blive påvirket væsentligt ved projektets gennemførelse. Der er stor usikkerhed om disse arealers fremtidige tilstand både hvad angår hydrologi og ønsket mulig afgræsning.

Supplerende høringssvar: Den sidste dag i høringsperioden modtog Naturstyrelsen et supplerende høringssvar fra Rebild Kommune. Dette høringssvar tog imidlertid udgangspunkt i et ændret og dermed andet projekt for etablering af Hjeds Sø, end det projekt som Naturstyrelsens udkast til afgørelse handlede om. Naturstyrelsen havde således hverken behandlet dette projekt i henhold til VVM-reglerne, eller sendt det i høring hos berørte myndigheder eller

parter. Naturstyrelsen kan derfor ikke medtage Rebild Kommunes supplerende høringssvar som en del af grundlaget for at træffe afgørelse i det anmeldte og screenede projekt.

Naturstyrelsen vil derimod gerne medtage Rebild Kommunes supplerende bemærkninger i en evt. kommende VVM-proces, såfremt bygherre ønsker de projektændringer som kommunens supplerende bemærkninger evt. måtte medføre, og såfremt kommunen ønsker at fastholde bemærkningerne. Dette vil blive afklaret inden VVM-processens først offentlighedsperiode kaldet idfase sættes igen.

Lodsejer Torben Blichfeldts kommentar:

Anfører at det fremgår af screeningen (punkt 30) at vandmængden forøges med 50 % fra indløbet i Hjeds Sø og frem til Binderup Å ved Kirketerp 3,5 km nedstrøms. Fra indløbet i Hjeds Sø frem til Binderup Å ved Kalstrup Mølle 6,0 km nedstrøms er der tale om en fordobling af vandmængden.

Der stilles derfor følgende spørgsmål:

- Hvordan skal alt den vand kunne passere, hvis der ikke bliver ændret i dybde eller bredde af åen uden oversvømmelse?
- Vil det kunne påvirke den nuværende odderbestand i Hyllesøerne, når å-forløbet ændres?
- Kommer der til at være en vandforbindelse til åen.

Bygherres kommentar til lodsejer Torben Blichfeldts høringssvar:

Der er ikke tale om nogen ændring i vandføringen som følge af projektet, men alene en gengivelse af nuværende faktiske forhold, baseret på vandføringsmålinger i sommer/efterår 2012.

Det nye vandløbsprofil i Sønderå vil blive projekteret således, at den netop kan føre den faktiske vandmængde.

M.h.t. odderbestanden i Hyllestedssøen er der tale om en så lille ændring af afstanden til Sønderå, at det er helt usandsynligt, at det skulle påvirke bestandsforholdene.

I den igangværende detailprojektering er der givet forslag til nyt afløb fra Hyllestedssøerne

Hovedpunkterne i DTU Aquas kommentar:

- Den naturlige ørredbestand i Binderup Å har været i stadig fremgang siden 1989
- Bestandene nu klarer sig selv uden udsætninger det meste af vandsystemet ligger nedstrøms det område, hvor man vil genskabe Hjeds sø
- DTU Aqua vurderer, at de fleste smolt fra vandsystemet opstrøms søen vil omkomme i søen, enten fordi de ikke kan finde gennem søen, eller fordi de bliver ædt af rovfisk eller fugle. Derfor har DTU Aqua anbefalet, at åens vand ledes uden om søen under hensyn til smoltpassage og vandkvalitet.
- Hele åens vandføring iflg. Naturstyrelsen skal løbe gennem søen, idet der ellers ikke vil blive fjernet nok kvælstof. Det betyder, at det ikke er muligt at lede noget af vandet og en del af de nedstrøms vandrende fisk uden om søen. Derfor må det som tidligere vurderet forventes, at de fleste smolt fra vandsystemet opstrøms søen vil forsvinde i søen.

- Naturstyrelsen vil forsøge at kompensere for smolttabet ved at restaurere og genskabe det oprindelige afløb fra Hjeds Sø gennem Sønderå på en 2 km lang strækning samt ved at gennemføre øvrige vandløbsforbedrende tiltag længere nedstrøms.

Konsekvensvurdering, Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Der skal ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på konkrete bilag IV arter, jf. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Det skyldes, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vurderes at påvirke konkrete bilag IV-arter.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at den anmeldte vådområdeprojektet Hjeds sø vil have en positiv effekt overfor evt. forekomster af stor vandsalamander, spidssnuet frø og løgfrø.

Odderen er fundet i både Binderup og Sønderup Ådale, og det forventes, at det anmeldte projekt vil forbedre leveforholdene for odderen.

Det forventes, at Dam-, Brandts-, Vand-, Frynse-, Langøret-, Dværg- og Sydflagermus er i projektområdet. Projektet forventes ikke at have indflydelse på flagermusene.

Offentliggørelse m.m.

Afgørelsen og anmeldelsen offentliggøres i forbindelse med den indledende indkaldelse af ideer og forslag, såfremt I ønsker VVM proceduren igangsat. Tidspunktet herfor aftales nærmere med jer.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål jf. planlovens §§ 58 og 59.

Klagefristen er 4 uger fra modtagelse af denne afgørelse.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold. Vejledning om klage regler og gebyrordning kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Naturstyrelsens afgørelse kan indbringes for domstolene inden 6 måneder fra afgørelsens offentlige bekendtgørelse.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads "Karin Pedersen". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Tlf.: 72544742.
e-post: nst@nst.dk

Bilag A: Screeningskema